

Aspectes organitzatius

Seguiment en general

Assistència lliure.

La seu dels dos primers dies és l'Aula Magna de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona (carrer de Montalegre 6-8, Barcelona). La seu del tercer dia és el Museu del Ter (passeig del Ter 2, Manlleu, Osona).

Activitat reconeguda amb 1 crèdit ECTS optatiu

Les jornades són reconegudes amb **1 crèdit ECTS optatiu** per les Facultats de **Geografia i Història**, de **Dret** i de **Biologia** (Grau de CCAA) de la Universitat de Barcelona. L'alumne que desitgi rebre un **certificat d'aprofitament**, a més d'assistir presencialment els dies 30 i 31 de gener, haurà d'escriure individualment una ressenya sobre les Jornades (mínim de 8.000 caràcters amb espais) i fer-la arribar al correu de contacte de l'organització. *El dia 1 de febrer la Jornada es durà a terme fora de la Facultat, i l'assistència no s'hi considera imprescindible a efectes del certificat.*

Jornada de l'1 de febrer a Manlleu

L'organització facilita l'assistència des de Barcelona a la Jornada del divendres 1 de febrer a Manlleu, mitjançant un autocar que sortirà a les 7.45 h de l'edifici històric de la UB (Gran Via de les Corts Catalanes, 585), i que es preveu que, de retorn, sigui de nou a Barcelona entre les 18 i les 19 h. Caldrà inscriure's presencialment durant el primer dia de la jornada per a **reservar plaça**.

Informacions complementàries

<http://www.ub.edu/gram/jornadescerda>

Twitter @JornadesCerdà

Correu de contacte: jornadescerdaGRAM@gmail.com

Organització

Patrocinadors

Comissió organitzadora

JOAN TORT (Universitat de Barcelona)

TERESA NAVAS (Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona-UPC)

ALBERT SANTASUSAGNA (Universitat de Barcelona)

MARIA TERESA VADRÍ (Universitat de Barcelona)

XAVIER ÚBEDA (Universitat de Barcelona)

ASSESSORS:

RAFAEL GIMÉNEZ CAPDEVILA (Secretari de la Fundació Urbs i Territori Ildefons Cerdà)

SALVADOR TARRAGÓ (professor jubilat de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona-UPC).

Disseny de Quadrati - Fotografia de Disdéri (Col·lecció Jap Martí)

LA RE- INVENCIO DE L'ESPAI PÚBLIC

II JORNADES CERDÀ

Barcelona / Manlleu (ciutat convidada)
30 i 31 de gener, i 1 de febrer de 2019

Presentació

Les Jornades Cerdà són concebudes com un fòrum de reflexió i debat, en un sentit obert, pluridisciplinari i científicament integrador, al voltant de qüestions d'actualitat relacionades amb la ciutat i amb el territori en general. Adopten com a punt de referència la figura d'Ildefons Cerdà —considerat no només com el creador de l'Eixample de Barcelona i el fundador de l'urbanisme modern, sinó també com un científic de projecció múltiple que va saber proposar solucions imaginatives i raonables a les greus problemàtiques del seu temps—, i en volen reivindicar el seu valor i la seva plena vigència tot donant-li el màxim ressò possible: tant en el pla acadèmic com en l'institucional, com en relació amb la ciutadania en general.

Tot continuant l'impuls de la primera edició, portada a terme el maig de 2017, el Grup de Recerca Ambiental Mediterrània (GRAM) del Departament de Geografia de la Universitat de Barcelona promou aquestes II Jornades Cerdà, que adopten com a eix central un tema en absolut aliè al debat sobre la ciutat i sobre el territori: **La reinvençió de l'espai públic**. Sobre la base d'aquest enunciat s'ha previst un variat ventall d'intervencions a càrrec d'especialistes nacionals i internacionals: principalment, a través de ponències i de taules rodones, però també mitjançant altres formats: un taller, un acte d'homenatge, dues sessions de camp i un acte de contingut musical).

Així mateix, d'una manera congruent amb els plantejaments interescolars d'Ildefons Cerdà i amb la seva visió global i equitativa del territori, hem situat la seu del tercer dia de les Jornades (1 de febrer) a Manlleu, una ciutat mitjana de l'interior de Catalunya que ens permetrà canviar de pla d'anàlisi i introduir la visió comparativa a l'hora de valorar les transformacions recents del territori i els reptes de futur més immediats.

Dimecres, 30 de gener de 2019

Aula Magna (4a planta) de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

- 8.30 h Recepció i registre de participants.
- 9.00 h Parlaments institucionals d'autoritats acadèmiques i presidents o representants de les entitats patrocinadores.
- 9.30 h Conferència plenària (amb traducció simultània): **Ambiguities and contradictions in peripatetic settlements in 'farm and quarry' economies: heeding lessons from Ildefons Cerdà**, FIONA HASLAM MCKENZIE (University of Western Australia).
- 10.30 h Pausa-cafè.
- 11.00 h Conferència: **Reinventant l'espai públic a l'Eixample a propòsit del Pla Cerdà**, SALVADOR RUEDA (Director de l'Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona).
- 11.45 h Conferència: **Engels versus Cerdà. Revolució i reforma en la ciutat del segle XIX**, ORIOL NELLO (Universitat Autònoma de Barcelona).
- 12.30 h Homenatge: **Salvador Tarragó, una trajectòria reivindicativa de Cerdà**, conduït per FERNANDO ÁLVAREZ (Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona–UPC).
- 13.00 h Pausa-dinar.
- 15.00 h Presentació de projecte: **Cerdà i la ciència de fer ciutats**, VICENTE GUALLART I HONORATA GRZESIKOWSKA (Institut d'Arquitectura Avançada de Catalunya).
- 15.30 h Conferència: **La interesclaridad del espacio público en el mundo del dataísmo**, ÀNGEL PUEYO (Universidad de Zaragoza).
- 16.15 h Pausa-cafè
- 16.45 h Taula rodona: **Cap a una nova cultura de l'espai públic?**, amb JAUME ARTIGUES (arquitecte), JOAN ROCA (Director del Museu d'Història de Barcelona) i XAVIER MONTEYS (Escola Tècnica

Superior d'Arquitectura de Barcelona–UPC). Moderada per TERESA NAVAS (Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona–UPC).

- 18.15 h Diàleg: **Cerdà. La força de la civilització (cantata inèdita). Una obra musical per al pare de l'urbanisme**, amb ALBERT GUINOVART (pianista i compositor) i ESTEVE MIRALLES, (escriptor i traductor / Universitat Ramon Llull). L'acte serà presentat per un representant del Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya, i conduït per XOSÉ AVIÑOÀ (Universitat de Barcelona), i comptarà amb la col·laboració de membres dels cors de l'Orfeó Català.

Dijous, 31 de gener de 2019

Aula Magna (4a planta) de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona

- 9.00 h Conferència plenària: **El espacio público a la luz del ferrocarril: Cerdà, sus contemporáneos y sus sucesores**, ÉRIC ALONZO (École d'architecture de la ville & des territoires à Marne-la-Vallée).
- 10.00 h Conferència: **Cerdà i la qualitat de vida. La ventilació natural i la insolació en la quadrícula orientada de Barcelona**, MONTSERRAT PALLARÈS-BARBERÀ (Universitat Autònoma de Barcelona).
- 10.45 h Pausa-cafè
- 11.15 h Conferència: **'Mobilitat' i 'estança': dos conceptes cerdànians per a la mobilitat del segle XXI**, RICARD RIOL (enginyer tècnic d'obres públiques / President de Promoció del Transport Públic).
- 12.00 h Taula rodona: **La qualitat de vida i l'accessibilitat com a valors inherents a l'espai públic**, amb PERE MACIAS (Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i

Ports de Barcelona–UPC), JOANDOMÈNEC ROS (Universitat de Barcelona / President de l'Institut d'Estudis Catalans), FRANCESC MAGRINYÀ (Director de l'Àrea de Planificació Estratègica de l'AMB / Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Barcelona) i RICARD RIOL (Promoció del Transport Públic). Moderada per VALERÌA PAÜL (Universidade de Santiago de Compostela).

- 13.30 h Pausa-dinar.
- 15.30–18.30 h Sortida de camp: **Del vianant al ciutadà. Les superilles com a instruments de sostenibilitat urbana**. Recorregut per dos barris de Barcelona que han estat objecte d'aplicació experimental del model superilla (el de Sant Antoni i el del Poblenou), des d'un plantejament basat en l'observació directa i el debat sobre el terreny. El recorregut intern es farà a peu, i el desplaçament entre barris amb transport públic.
Lloc d'inici: Ronda de Sant Antoni, a la confluència amb el carrer Urgell.
Activitat coordinada per SALVADOR RUEDA.

Divendres, 1 de febrer de 2019

Museu del Ter. Auditori Roca. Manlleu (Osona)

- 9.30 h Parlaments institucionals i acte de benvinguda. ÀLEX GARRIDO (alcalde de Manlleu), CARLES GARCÍA (Director del Museu del Ter), i representants del comitè organitzador de les II Jornades Cerdà.
- 9.45 h Ponència: **Els nous espais públics i col·lectius. El planejament com a eina per a la transformació urbana**, XABIER EIZAGUIRRE (Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona–UPC).
- 10.15 h Ponència: **La rellevància de l'espai públic en la creació d'espais urbans saludables**, NACHO

GUILERA (Lavola Cosostenibilitat).

- 10.45 h Ponència: **L'urbanisme és, fonamentalment, política? Unes reflexions des de l'experiència personal**, RAMON SITJÀ (exalcalde de Manlleu / Universitat de Vic).
- 11.15 h Pausa-cafè.
- 11.45 h Taula rodona: **L'urbanisme de les ciutats mitjanes. Reptes i oportunitats**, amb XABIER EIZAGUIRRE, NACHO GUILERA i RAMON SITJÀ. Moderada per NÚRIA SERRABASA (arquitecta / Patronat d'Estudis Osonencs).
- 12.45 h Acte de clausura.
- 13.00 h a 14.30 h Visita urbana: **Aigua, ciutat i territori. Manlleu com a cas d'estudi**. Activitat coordinada per ENRIC GIL (arquitecte municipal), i ANTONI FREIXANET (enginyer municipal). Amb la col·laboració de l'Àrea de Serveis Territorials, Medi Ambient i Habitatge de l'Ajuntament de Manlleu.